

Sygn. akt I C

730/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 sierpnia 2014 roku

Sąd Rejonowy w Kłodzku Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Tadeusz Dereń

Protokolant Magda Biernat

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 sierpnia 2014 roku w Kłodzku

sprawy z powództwa P. J.

przeciwko Skarbowi Państwa- (...) w K.

o zapłatę kwoty 5000 zł

I oddała powództwo,

II nie uiszczoną przez strony opłatę sądową, od której powód był w całości zwolniony, ponosi Skarb Państwa,

III nie obciąża powoda kosztami procesu na rzecz strony pozwanej.

UZASADNIENIE

Powód P. J. wniósł pozew o zasądzenie od strony pozwanej Skarbu Państwa (...) w K. kwoty 5000 zł. tytułem odszkodowania i zadośćuczynienia za nieludzkie i skandaliczne warunki odbywania kary pozbawienia wolności w Z. w K.. W uzasadnieniu pozwu podał, że odbywając karę pozbawienia wolności w Z. w K. w celi numer (...) narażony jest na choroby (grzyb na ścianach, wilgoć), nieludzkie warunki odbywania kary to nieszczelne okna zabite gwoździami, brak wykładziny podłogowej, grzyb na ścianach, wilgoć ,niesprawne kaloryfery i oświetlenie w celi, śmierdzące wilgotne materace do spania ,zużyty sprzęt pod celą, niekompletne szafki do trzymania żywności, niesprawne toalety.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie roszczeń powoda w całości i zasądzenie od powoda kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego podnosząc, iż pozwany nie zgadza się z zarzutami powoda gdyż podczas oględzin celi komisja pozwanego nie potwierdziła zarzutów –w czasie oględzin stwierdzono otwarte okna, suche ściany, sprawne oświetlenie a na kaloryferach suszącą się odzież osadzonych. Powód nie wskazał związku przyczynowego pomiędzy bezprawnym działaniem lub zaniechaniem strony pozwanej a szkodą na jego osobie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód P. J.przebywa w Z. w K.od lipca 2013 roku do chwili obecnej, odbywając karę pozbawienia wolności w wymiarze 14 lat ,został osadzony w celi numer(...)zaś od maja 2014 roku przebywa w celi numer (...). Cella numer (...) była pięcioosobową z tym, że nieraz przebywało w niej 3-4 osadzonych. Cella była wyposażona w niezbędny sprzęt kwaterunkowy min. łóżka, stół ,taborety szafki ,w których osadzeni trzymali żywność ,posiadała własny węzeł sanitarny z umywalką i ubikacją ,oddzielony ścianą od pozostałej części celi. Na jednej ze ścian celi w rogu była wilgoć,

cela była narożna. Pod oknami celi były zamontowane dwa kaloryfery żeberkowe z tym, że jeden z kaloryferów słabo grzał. W celi było oświetlenie w postaci jarzeniówek zaś dwa taborety miały uszkodzone siedziska. W celi numer (...) powód nie chorował i z tytułu warunków odbywania kary pozbawienia wolności nie poniósł szkody na zdrowiu.

/dowód: - przesłuchanie powoda k-45/

W dniu 17.04.2014 roku funkcjonariusze strony pozwanej przeprowadzili wizytację i przegląd celi numer (...) stwierdzając, że okna są otworzone, ściany suche niezagrzybione ze śladami po plakatach i zdjęciach, na ciepłych kaloryferach suszyły się rzeczy własne osadzonych, oświetlenie sprawne, materace czyste w stanie zdatnym do użytkowania bez zapachu zgnilizny, na podłodze wykładzina w stanie dobrym z łąką wstawioną na środku, w jednym z taboretów wymontowany kawałek siedziska, z szafek do żywności zostały zdemontowane drzwiczki przesuwne, które znajdowały się w różnych miejscach celi.

/dowód: notatka służbowa z 22.04.2014 roku k-33 akt./

Sąd zważył co następuje;

Podstawą odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej jest przepis art. 417 kc w brzmieniu nadanym przez ustawę z dnia 17.06.2004 roku o zmianie ustawy – kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 162 poz. 1692). Wynikający z art. 77 ust. 1 Konstytucji RP i powyższego przepisu obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej przez niezgodne z prawem działanie władzy publicznej obejmuje także szkodę niemajątkową, o której mowa w art. 448 kc. Warunkiem koniecznym odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa na podstawie powołanego przypisu jest łączne spełnienie przesłanek- bezprawność działania lub zaniechania, wystąpienie szkody oraz adekwatnego związku przyczynowego między bezprawnością działania lub zaniechania władzy publicznej a szkodą poniesioną przez powoda.

Ciężar dowodu w tym zakresie spoczywał zgodnie z art.6 kc i art. 232 kpc, na powodzie. W niniejszej sprawie powód nie wykazał, że doznał szkody na zdrowiu (krzywdy), w związku z warunkami panującymi w pozwanym zakładzie w celi numer (...), gdzie miały mieć miejsce niehumanitarne warunki odbywanej kary pozbawienia wolności, w okresie od lipca 2013 roku do maja 2014 roku kiedy powód został przeniesiony do celi numer (...).

Wskazać należy, że powód został umieszczony w celi mieszkalnej pięciosobowej, w której nieraz przebywało tylko 3-4 osadzonych, a zatem była zachowana powierzchnia celi mieszkalnej przypadająca na skazanego- zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa – w tym zakresie nie były podnoszone żadne zarzuty.

Z przesłuchania powoda wynika, że szkoda – jakiej miał doznać- polegała na tym, iż musiał spać w celi na śmierzących materacach, w której była wilgoć jak również wyposażenie celi było niewłaściwe (niesprawne taborety, szafki, oświetlenie, kaloryfery i okna).

Przytoczone przez powoda okoliczności w tym zakresie i stan niezadowolenia powoda z warunków bytowych jakie istnieją w zakładzie karnym, w których odbywał on karę pozbawienia wolności, jak również związane z tym ujemne przeżycia psychiczne, nie mogą być podstawą przyznania mu odszkodowania i zadośćuczynienia od Skarbu Państwa. Powód zapomina, że podczas odbywania kary pozbawienia wolności obowiązują go regulaminy organizacyjno- porządkowe wykonywania kary pozbawienia wolności (m.in. rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 25.08.2003r. -Dz. U. 2003.152.1493) jak też inne przepisy określające m.in. warunki bytowe osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych (rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 17.10.2003r. Dz.U.2003.186.1820).

Nadto wskazać należy, iż już sam pobyt w Z. jest ograniczeniem wolności i pewnych swobód jak również ograniczeniem szeroko pojętej prywatności niezależnie od tego, czy powód to akceptuje czy też nie.

Co więcej, zasadniczym elementem każdej kary jest jej dolegliwość, przekładająca się także na sfery dóbr osobistych. Przenosząc powyższe uwagi na grunt rozpoznawanej sprawy stwierdzić należy, że warunki odbywania kary pozbawienia wolności przez powoda, nie naruszały zasad i norm jej odbywania, wynikających m.in. z w/w przepisów, a w konsekwencji nie naruszały dóbr osobistych powoda. W ocenie Sądu, ocena stanu celi nr (...) przez powoda nie świadczy o złamaniu norm osadzenia określonych w w/w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 17.10.2003r.

Z przesłuchania powoda wynika, że w celi panowały odpowiednie warunki sanitarne, była wyposażona w węzeł sanitarny, oddzielony od pozostałej części celi, posiadała również wyposażenie w niezbędny sprzęt kwaterunkowy m.in. łóżka, stół, taborety, szafki. Twierdzenia powoda o zawilgoceniu celi, częściowej niesprawności jednego z kaloryferów (słabo grzał) braku odpowiedniego oświetlenia (tylko jedna jarzeniówka), uszkodzone siedziska w 2-ch taboretach i braku drzwiczek przesuwnych w szafkach nawet przy przyjęciu twierdzeń za prawdziwe, co w kontekście treści notatki służbowej funkcjonariuszy działu kwatermistrzowskiego pozwanego, za tak uznane być nie może, nie mogą w żaden sposób stanowić o zasadności roszczenia powoda gdyż nie stanowią wystarczających przesłanek zakwalifikowanych jako roszczenie dóbr osobistych powoda w rozumieniu art.24 kc. Trudno też przyjąć, aby niedogodności z tym związane mogły stanowić podstawę do przyjęcia odpowiedzialności strony pozwanej na podstawie przepisu art. 417 kc.

Wykazać też należy, że powoływany przez powoda stan celi mieszkalnej, nawet jeżeli stanowił pewne uciążliwości (ciągle przy założeniu czysto hipotetycznym) to stopień uciążliwości przebywania w takich warunkach był niewielki i w żaden sposób nie mógł wywołać poczucia krzywdy u powoda. Jak wielokrotnie podnoszono w judykacie, ocena czy przez osadzenie w określonych warunkach doszło do naruszenia godności powoda wymaga odniesienia się do kryteriów obiektywnych a nie subiektywnych odczuć powoda. Odnosząc to do okoliczności sprawy stwierdzić należy, że nie narusza godności skazanego pobyt przez kilka miesięcy w celi o niskim standardzie estetycznym i użytkowym, jednak, zapewniającej wszystkie elementarne potrzeby bytowe (co miało miejsce w sprawie), dotyczącej większości osób odbywających karę pozbawienia wolności, nie zaś z chęci poniżenia skazanego. Nie sposób też pominąć, że w podobnych warunkach mieszka także część społeczeństwa zaś jak powszechnie wiadomo ani szpitale ani domy dziecka w dużej części też szkoły i przedszkola jak również zakłady karne nie cechuje wysoki standard. Sąd Najwyższy wielokrotnie stwierdził, że o naruszenie dobra osobistego w postaci uchybienia godności osadzonego w zakładzie karnym nie można mówić w przypadku pewnych uciążliwości lub niedogodności związanych z samym pobyt w takim zakładzie polegających np. na niższym od oczekiwanego standardzie celi lub urządzeń sanitarnych (vide: wyrok z 10.05.2012r.- IV CSK 473/11).

Powód nie wykazał aby doznał jakiegokolwiek szkody w rozumieniu art.361§2kc w zw. z art.417 kc, nie udowodnił także związku przyczynowego między działaniem, zaniechaniem strony pozwanej a hipotetyczną szkodą. Z przesłuchania powoda wynika jednoznacznie, że nie poniósł z tego tytułu ujemnych następstw na zdrowiu (uszczerbku na zdrowiu)pozostającego w związku przyczynowym z podniesionymi przez powoda zarzutami co o warunków celi mieszkalnej. Badając w aspekcie przesłanek z art.361§ 1 kc związek przyczynowy pomiędzy zarzutami powoda co do warunków bytowych, w jakich przebywał powód, a ewentualną podniesioną przez powoda krzywdą należy podnieść, że związek taki nie istnieje „adekwatnie” w rozumieniu w/w przepisu i miarodajnym nie będzie też subiektywny pogląd powoda lecz wskazania wiedzy i doświadczenia życiowego, które nie pozwalają uznać, by ewentualny uszczerbek (na zdrowiu psychicznym) był typowym następstwem oczekiwanym w zwykłej kolejności rzeczy, umieszczenia powoda w celi o takim wyposażeniu.

W sprawie brak jakichkolwiek dowodów potwierdzających wywołanie u powoda rozstroju zdrowia (w rozumieniu art. 444§1 kc w zw. z art.445§1 kc).

Sąd oddalił wnioski dowodowe powoda o przesłuchanie świadków M. W., R. K., P. S. i M. A. na okoliczność stanu celi nr (...), uznając przeprowadzenie tych dowodów za zbędne z uwagi na dostateczne wyjaśnienie sprawy w tym zakresie min. w drodze przesłuchania powoda i w kontekście poczynionych w sprawie ustaleń, Sąd uznał to za zbędne.

W tym stanie rzeczy , na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego , brak było podstaw do przyjęcia odpowiedzialności odszkodowawczej strony pozwanej , gdyż żadna z przesłanek tej odpowiedzialności nie została spełniona jak również nie doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda ,co skutkowało oddalenie powództwa.

Na podstawie przepisu art. 102 kpc Sąd nie obciążył powoda kosztami procesu na rzecz strony pozwanej uznając, że w sprawie zachodzi szczególny wypadek z uwagi na długoletni pobyt powoda w zakładzie karnym oraz jego ciężką sytuacją majątkową.